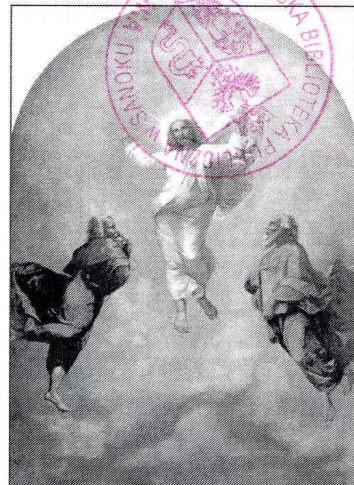
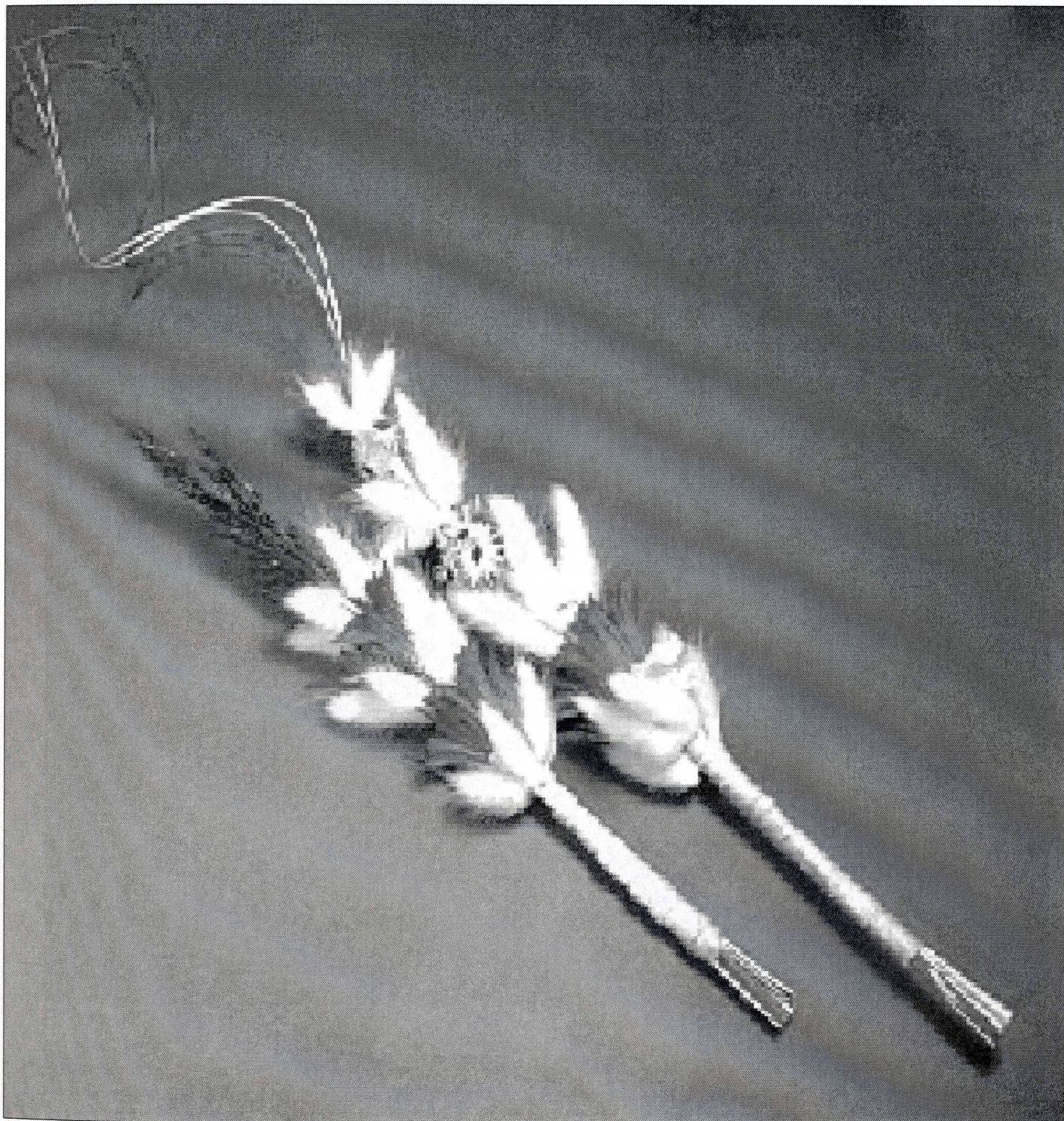

Góra Przemienienia

Tygodnik parafii Przemienienia Pańskiego w Sanoku

Góra Przemienienia nr 11 (242) 16 marca 2008r.

Dlaczego na osiołku?

Niedziela Palmowa to jeden z najbardziej wymownych dni w ciągu roku liturgicznego. To dzień, w którym, jakby przez bramę, przechodzimy w kierunku medytacji Męki Pańskiej. To dzień, w którym ścierają się ze sobą dwie natury w człowieku – dobro i zło, miłość i nienawiść, akceptacja i agresja. Nie możemy zatrzymać się na samej wymowie Niedzieli Palmowej, albowiem bez poznania tajemnicy krzyża, moglibyśmy dojść do absurdalnego przekonania, że życie Jezusa było ziemskim tryumfem. Tymczasem doskonale wiemy, że zwycięstwo naszego Pana objawiło się przez hańbę krzyża i poranek zmartwychwstania.

W czasie wjazdu Jezusa do Jerozolimy wiele szczegółów zdaje się wskazywać na to, że Jezus osiągnie ziemską chwałę. „*Ogromny tłum stał płaszcze na drodze*” (Mt 21,8a), gdy Jezus wjeżdżał do miasta, a „*inni obcinali gałązki z drzew i ścielili je na drodze*” (Mt 21,8b). Także okrzyki tłumów były pełne czci: „*Hosanna*

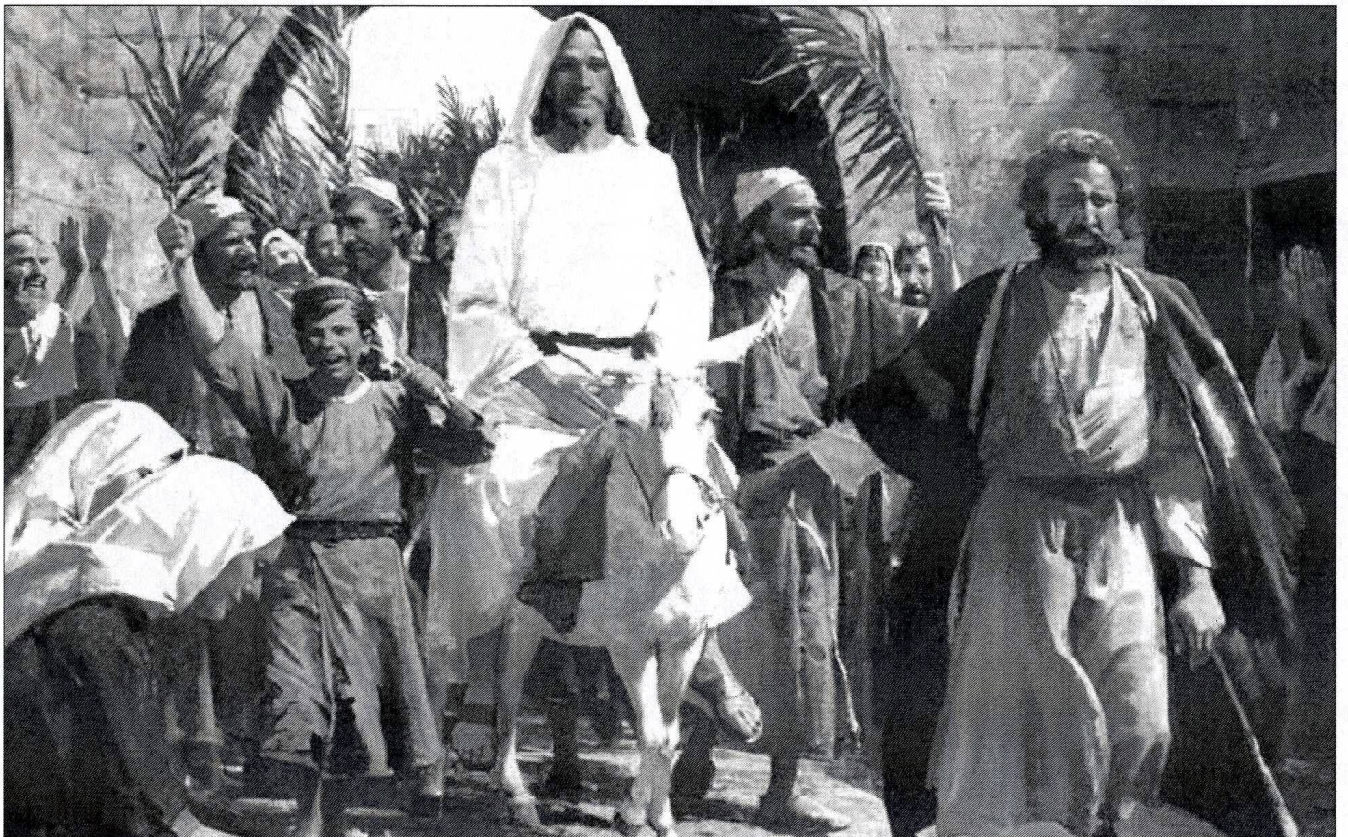
Synowi Dawida. Błogosławiony, który przychodzi w imię Pańskie” (Mt 21,9). Naród izraelski, od wielu lat będący w niewoli i nie mający prawdziwego władcy, zdaje się ogłaszać Jezusa swoim bohaterem i nowym Królem. W tym całym wydarzeniu tylko jeden szczegół nie pasuje do całego splendoru władcy. To zwyczajny osioł, na którym podróżuje Jezus. Jako Pan i Władca mógłby pewnie zażądać piękniejszego zwierzęcia, wspaniałego konia czy też dostojnego wielbłąda. A tymczasem Jezus zadawała się zwierzęciem niepozornym, zwyczajnym, używanym często przez biedaków. Wskazuje na to także zapowiedź proroków, którą cytuje Ewangelista Mateusz: „*Oto Król twój przychodzi do ciebie łagodny, siedzący na osiołku, źrebięciu oślicy*” (Mt 21,6 zapowiedź Za 9,9).

Jezus jest Królem pokornym. Z pewnym zażenowaniem przyjmuje okrzyki tłumu, ale wie, że muszą się spełnić proroctwa. Z drugiej strony

zdaje sobie sprawę, że za kilka dni czeka Go odrzucenie i pogarda. Osiołek, na którym jedzie, przypomina Jemu i nam wszystkim, że w oczach Boga wielki jest nie ten, kto jest ważny i silny, ale przede wszystkim ten, kto kocha i służy, kto potrafi poświęcić się dla innych.

Kiedy przeżywamy Niedzielę Palmową uświadamiamy sobie, że nasze życie składa się też ze zwycięstw i porażek. Są w nim wzloty i upadki, są radości i cierpienia, podobnie jak w życiu Jezusa. Kiedy przychodzi chwila chwwały, nie zapominajmy o tym, że kiedyś przyjdzie przełykać łyżę bólu i upokorzenia. Ludzie pokorni zawsze mają tę świadomość i dlatego nawet zwycięstwa i chwala nie wprawiają ich w pychę, która jest matką wszystkich grzechów. Niech o postawie pokory, do której jesteśmy zawsze wezwani, przypomina nam zwyczajny osiołek, na którym jechał Jezus, przekraczając bramę Jerozolimy.

Ks. Tomasz Grzywina

Niedziela Palmowa czyli Męki Pańskiej – 16.03.2008.

Ogłoszenia duszpasterskie.

1. Dzisiejszą Niedzielą Palmową rozpoczynamy czas **Wielkiego Tygodnia**. Liturgia tych świętych dni stanowi „szczyt całego Roku liturgicznego”. Przyczyniają się one do pogłębienia naszej wiary ukazując nam w sposób głęboki tajemnice naszego zbawienia, które określamy mianem **Misterium Paschalnego**. Zapraszamy na te **Wielkie i Święte Dni** przygotowania do Świąt Wielkanocnych. Doświadczenie mówi, że kościół nasz w te dni jest napełniony po brzegi. Niech i w tym roku będzie tak samo.

2. Dziś „Gorzkie Żale” o godzinie 17:00. Zapraszamy na to rzewne nabożeństwo upamiętniające Mękę Pana Jezusa i cierpienia Jego Matki. Z pewnością wielu jest takich, którzy w tym roku jeszcze nie byli na *Gorzkich Żalach*. Zapraszamy.

3. Jutro i we Wtorek w naszej i franciszkańskiej parafii **spowiedź przedświąteczna**. Spowiadać będziemy od godziny **8:30 – 12:00 oraz od 14:00 – 18:00**. O godzinie 10:00 i 16:00 będzie półgodzinna przerwa. Bardzo prosimy, aby nie odkładać spowiedzi na późniejsze dni, gdyż wtedy nie damy sobie rady, a niektórzy mają do nas pretensje. Nasze możliwości są ograniczone.

4. W **Wielki Czwartek Msza święta Wieczery Pańskiej rozpocznie się o godzinie 18:00**. Po Mszy św. nastąpi uroczyste **przeniesienie Najświętszego Sakramentu do Ciemnicy** i adoracja do północy. Zachęcamy, aby w ten sposób trwać z Jezusem na modlitwie w Ogrójcu i zamkniętym w Ciemnicy. Odpowiedzmy na to wezwanie: „**Czuwajcie i módlcie się**”. **Wielki Czwartek jest dniem kapłańskim**, gdyż wspominamy dzień ustanowienia **Eucharystii i kapłaństwa**. To dzień wdzięczności za te wielkie dary dla Ludu Bożego, a jednocześnie dzień modlitwy o nowe powołania kapłańskie.

5. **Wielki Piątek**, to dzień **MEKIPANŃSKIEJ**. Od godzinie 7:00 rozpocznie się adoracja Najświętszego Sakramentu w Ciemnicy. „**Drogę krzyżową**” w tym dniu rozpoczniemy o godzinie **8:30 i 17:15**. **Liturgię ku czci Męki Pańskiej rozpoczniemy o godzinie 18:00**. Na zakończenie nastąpi przeniesienie Najświętszego Sakramentu do Bożego Grobu, po czym rozpocznie się adoracja. **O godzinie 22:00** – już tradycyjnie – **ulicami naszego miasta rozpoczniemy nabożeństwo „Drogi krzyżowej”**. Rozpocznie się ono w naszym kościele, a zakończy w kościele Ojców Franciszkanów.

6. W **Wielki Piątek obowiązuje post ścisły i nie ma od niego dyspensy**. Wstrzymanie się od pokarmów mięsnych obowiązuje wszystkich, którzy ukończyli **czternasty rok życia**, natomiast **post ścisły obowiązuje wierznych, którzy ukończyli osiemnasty rok życia**, a nie rozpoczęli sześćdziesiątego. Przepisy Kościoła mówią także, aby i ci, „którzy z racji młodszego wieku nie są związani jeszcze prawem postu i wstrzemięźliwości, byli wprowadzeni w autentycznego ducha pokuty”. Zachęcamy także – zgodnie z tradycją – do zachowania postu w **Wielką Sobotę**, aby jak najgodniej przygotować się do przeżywania największej tajemnicy naszej świętej wiary, aby „dzięki temu z podniosłym i otwartym sercem przystąpić do radości Zmartwychwstania”.

7. W **Wielką Sobotę** trwamy na modlitwie przy Bożym Grobie rozważając Mękę i Śmierć naszego Zbawiciela.

8. **Święcenie pokarmów** na stół wielkanocny rozpoczniemy **od godziny 9:30 do 16:00**. Będziemy święcić co pół godziny, chyba, że będą długie kolejki oczekujących do święcenia, to wtedy ten czas zostanie skrócony. Oczekiwanie na święcenie wykorzystajmy na modlitwę. **UROCZYSTA WIGILIA PASCHALNA (Wielka**

Sobota) rozpocznie się o godzinie **19:00**. **Odprawimy tę Wigilię paschalną o tej porze, gdyż przepisy mówią, że wszystkie obrzędy Wigilii Paschalnej odbywają się w nocy, nie wolno ich rozpocząć zanim nie zapadnie noc**. Prosimy przynieść ze sobą świece i tak je zabezpieczyć, aby wosku nie zlewać na ławki czy na posadzkę, gdyż jest go bardzo trudno wyczyścić. Świece te zapalimy od paschału, aby nam przypominały Chrystusa, który jest **ŚWIATŁOŚCIĄ ŚWIATA I NASZYM ZMARTWYCHWSTANIEM**.

9. **Procesję i uroczystą MSZĘ ŚWIĘTĄ REZUREKCYJNĄ rozpoczniemy o godzinie 6:00**. Msze święte w Niedzielę Zmartwychwstania jak i w Poniedziałek Wielkanocny odprawiać będziemy tak, jak w każdą niedzielę – jeśli chodzi o godziny rozpoczynania.

10. Dla **Strożów i Płowiec** Liturgia **Wielkiego Piątku** rozpocznie się o godzinie 17:00, zaś Liturgia **Wielkiej Soboty** o godzinie 19:00.

11. **Święcenie pokarmów** w **Strożach** rozpoczniemy o godzinie 10:30, a w **Płowcach** o godzinie 11:00.

12. Składamy serdeczne „**Bóg zapłać**” tym wszystkim, którzy złożyli ofiary na kwiaty do Bożego Grobu. Równie serdeczne podziękowania składamy wszystkim **Ofiarodawcom** na renowację naszego kościoła. Słyszemy jak grają organy, trwają prace przy odnawianiu ołtarza Matki Bożej Różańcowej, co jest możliwe głównie dzięki Waszej ofiarności, **Drodzy Parafianie**.

13. **Sanocki Dom Kultury** zaprasza na spektakl **krakowskiego Theatrum Mundi**, zrealizowany na podstawie sztuki **Karola Wojtyły** „**Przed sklepem jubitera**”. To poruszające i skłaniające do refleksji przedstawienie będzie prezentowane 1 kwietnia. Bilety w cenie 15 zł do nabycia w kasie **Sanockiego Domu Kultury**.

Teksty Mszy świętych do osobistych refleksji

Poniedziałek: Iz 42,1-7; PS 27; J 12,1-11

Wtorek: Iz 49,1-6; PS 71; J 13,21-33.36-38

Środa: Iz 50,4-9a; PS 69; Mt 26,14-25

Czwartek: Wj 12,1-8.11-14; PS 116b; 1 Kor 11,23-26; J 13,1-15

Piątek: Iz 52,13-53,12; PS 31; Hbr 4,14-16; 5,7-9; J 18,1-19,42

Sobota: Rdz 1,1-2,2 lub Rdz 1,1.26-31a; PS 104 lub PS 33; Rdz

22,1-18 lub Rdz 22,1-2.9-13.15-18; PS 16; Wj 14,15-

15,1; Wj 15,1.2.4-5.17ab-18; Iz 54,4a.5-14; PS 30;

Iz 55,1-11; Iz 12,2-3.4b.4cd-5; Rz 6,3-11; PS 118;

Mt 28,1-10

Niedziela: Dz 10,3a.37-43; PS 118; Kol 3,1-4;

lub 1 Kor 5,6b-8; J 20,1-9

Intencje w tygodniu 17– 23.03.2008 r.

Poniedziałek, 17.03

6.30 + Władysław, Józef
7.00 + Józefa (f), Wanda i Helena
7.30 + Genowefa (greg.)
8.00 + Mieczysław Żmuda 19 r. śm.
18.00 1. o błogosławieństwo Boże i łaski Ducha Świętego dla członków grupy św. O. Pio, ich rodzin i kapłanów
2. + Zbigniew
3. + Marek, Edward, Józefa (f), Franciszek Krystyńscy

Wtorek, 18.03

6.30 + Stefania, Stanisław, Janusz
7.00 o błogosławieństwo Boże dla Krystiana w 18 rocznicę urodzin
7.30 + Józef Buczek w dniu imienin
8.00 + Józef, Janina.
18.00 1. + Genowefa (greg.)
2. + Kazimierz Kraczkowski 10 r. śm.
3. + Józef

Środa, 19.03

6.30 + Genowefa (greg.)
7.00 o błogosławieństwo Boże dla Józefa
7.30 + Józefa (f) i Julian
8.00 + Paweł 35 r. śm.
18.00 1. + Stefania i Władysław
2. + Genowefa i Józef
3. + Józef

Wielki Czwartek, 20.03

18.00 1. w intencji kapłanów w dniu ustanowienia kapłaństwa o potrzebne łaski od Rodziny Radia Maryja
2. w intencji Krucjaty Eucharystycznej
3. + Genowefa (greg.)
4. + Janina Błaszczak oraz o miłosierdzie Boże dla Leszka
5. + Władysław Zajac oraz + Józefa (f) Makowska
+ Józef.

Wielki Piątek, 21.03

18.00 Liturgia Męki Pańskiej
Wielka Sobota, 22.03
19.00 Msza św. Wigilii Paschalnej
1. + Genowefa (greg.)
2. + Maria i Józef Biega
3. o zdrowie, błogosławieństwo Boże i potrzebne łaski dla Józefy z okazji imienin
4. + Jadwiga, Kazimierz, Wiktor
Niedziela Wielkanocna, 23.03
6.00 Rezurekcja – o potrzebne łaski dla Szymona z okazji 18 urodzin
8.00+ Józef Sokalski 39 r. śm.
9.30 + Włodzimierz Kaliniecki
11.00 za parafian
12.30 o zdrowie, błogosławieństwo Boże i światło Ducha Świętego dla Joanny i Eweliny
16.00 + Genowefa (greg.)
18.00 + Stanisław, Wiktoria, Jan Hydzik

Oblicza Męki Pańskiej

Martwe ciało

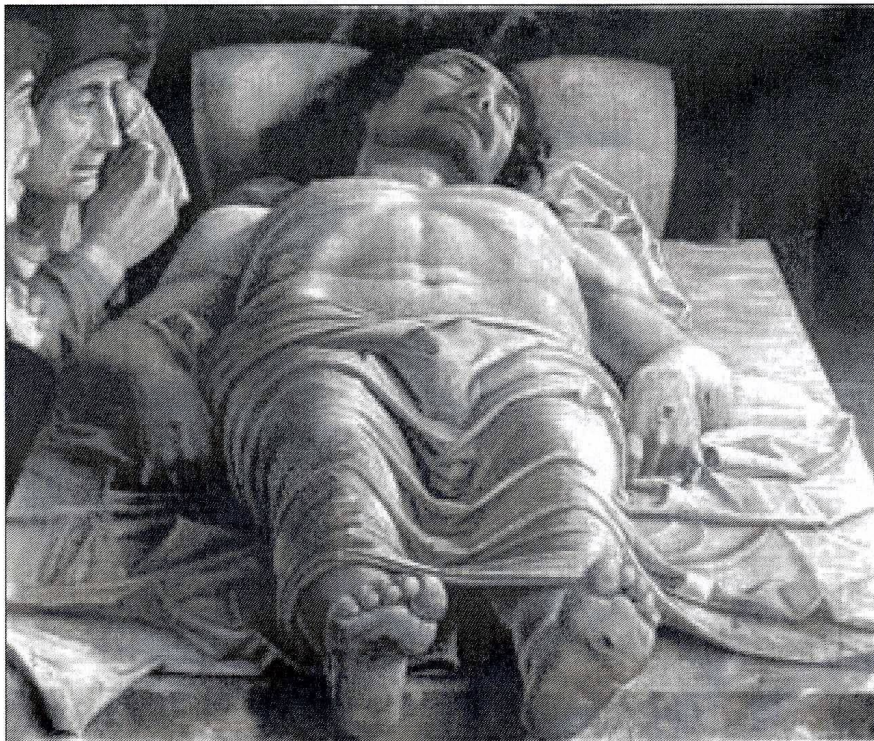
Po śmierci Chrystusa Jego martwe Ciało zostało zdjęte z krzyża. Znaleźli się dobrzy ludzie, którzy nie odmówili Jezusowi ostatniej posługi. Józef z Arymatei i Nikodem „zabrali ciało Jezusa i obwiązali je w płótna razem z wonnościami, stosownie do żydow-

skiego sposobu grzebania” (J 19,40). Zanim umieścili je w grobie, wykutym w skale, mogli je adorować, wraz z Maryją, Matką Jezusa, umiłowanym uczniem i niewiastami.

Artyści często przedstawiali martwe Ciało Jezusa na kolanach

Maryi (to motyw znany w sztuce jako „Pieta”). Rzadziej zdarzało się ukazywanie przenoszenia ciała do grobu, a także opłakiwania Jezusa. Z takim tematem, zmierzył się **Andrea Mantegna**, a jego dzieło jest z jednej strony piękne, a z drugiej zaskakująco nowatorskie.

Obraz tego artysty, pt. „**Zmarły Chrystus**”, z roku około 1500 (różne opracowania podają różne daty), znajduje się w mediolańskiej „Pinakotece Brera”. Zaskakuje on przede wszystkim sposobem ukazania Ciała Jezusa. Jest to wspaniały perspektywiczny skrót, którego nikt wcześniej, ani nawet później, nie odważył się zastosować. Obserwator znajduje się naprzeciw Ciała Jezusa, patrzy na leżącego Chrystusa z przodu i nieco tylko z góry. Najbliżej widza znajdują się stopy Jezusa, z realistycznie przedstawionymi zagębeniami, wytarciami i ranami po gwoździach. Te stopy zdają się wychodzić na zewnątrz, poza obraz, do naszego realnego świata. Dalej widzimy nogi, przykryte płótnem, tors, z raną na boku, ręce z ukazanymi przebitymi dłońmi, i wresz-

cie, w głębi, umęczoną twarz. Ciało jest, poza śladami gwoździ, pozbawione ran, atletyczne, ukształtowane na wzór antycznego bohatera, co wynika zapewne z zamiłowania autora do rzeźby starożytnej. Leży ono na płaskiej marmurowej płycie, z głową wspartą na poduszce. Z lewej strony ukazane jest cierpiące oblicze podstarzałej Matki Bożej oraz fragmenty twarzy Jana i Marii Magdaleny.

Patrząc na ten obraz możemy

poczuć się obecni u stóp Jezusa. „*W jego ranach jest nasze zdrowie*” (Iz 53,5) – zapowiadał prorok. I właśnie te rany wyakcentował artysta na obrazie. I my, widząc krwawe wgłębienia w rękach i nogach, cierpimy z powodu śmierci Jezusa, ale z drugiej strony wiemy, że On Zmartwychwstał. Marmurowa płyta, na której leży Ciało, przypomina nam płytę grobową, która zostanie odsunięta w cudowny sposób „trzeciego dnia”. Postawione

w głębi naczynie z wonnościami przypomina, że niewiasty, z takimi naczyniami, udadzą się do grobu, ale nie zastaną tam Ciała Jezusa. Nasz ból jest więc stonowany, bo Jezus zwycięży śmierć i grzech. Ta nadzieja niech ożywia nasze rozważanie Męki Pańskiej w Wielkim Tygodniu. Wierzmy mocno, że wraz z Chrystusem przejdziemy przez zgorszenie krzyża, aby cieszyć się radością Zmartwychwstania.

Ks. Tomasz Grzywna

Wymowa Świętego Triduum Paschalnego

W tym tygodniu, zwanym **WIELKIM**, przeżywać będziemy **ŚWIĘTE TRIDUUM PASCHALNE**. Zaczniemy w **WIELKI CZWARTEK** Mszą Wieczery Pańskiej. Na podstawie „Mszału Rzymskiego” oraz komentarzy „Liturgii Świętego Triduum Paschalnego”¹, prześledźmy te najważniejsze wydarzenia dotyczące naszego zbawienia. „Paschalne Triduum Męki i Zmartwychwstania Pańskiego rozpoczyna się od wieczornej Mszy Wieczery Pańskiej, ma swoje centrum w Wigilii Paschalnej i kończy się Nieszporami Niedzieli Zmartwychwstania” – definiuje nauka Kościoła.

Tradycja obchodzenia Ostatniej Wieczery, ustanowienia Eucharystii i kapłaństwa, zrodziła się w IV wieku. Msza święta Wieczery Pańskiej odbywa się wieczorem w Wielki Czwartek, w naszym kościele o godzinie 18:00. Te Trzy Dni, choć ukazują różne wydarzenia zbawcze, stanowią jedność; jednolite misterium paschalne. Te Dni są ze sobą ściśle zespolone.

Zgromadzimy się w kościele parafialnym, który w Wielki Czwartek będzie naszym Wieczernikiem. Otoczymy ołtarz Chrystusa, aby sprawować pamiętkę Wieczery Pańskiej. Będziemy szczególnie wsłuchiwać się w słowa Pana Jezusa: „To czyńcie na moją pamiętkę”. Świętować będziemy ustanowienie Eucharystii czyli Najświętszej Ofiary, którą nazywamy Mszą

świętą czy „łamaniem chleba”. Nie byłoby Eucharystii bez kapłaństwa, a dopełnieniem treści Wielkiego Czwartku jest przyjęcie postawy miłości braterskiej. EUCHARYSTIA – KAPŁAŃSTWO – POSTAWA MIŁOŚCI BRATERSKIEJ – to pierwszorzędną treść Wielkiego Czwartku. Podczas Mszy świętej uroczyste, przy dźwiękach organów, dzwonów,

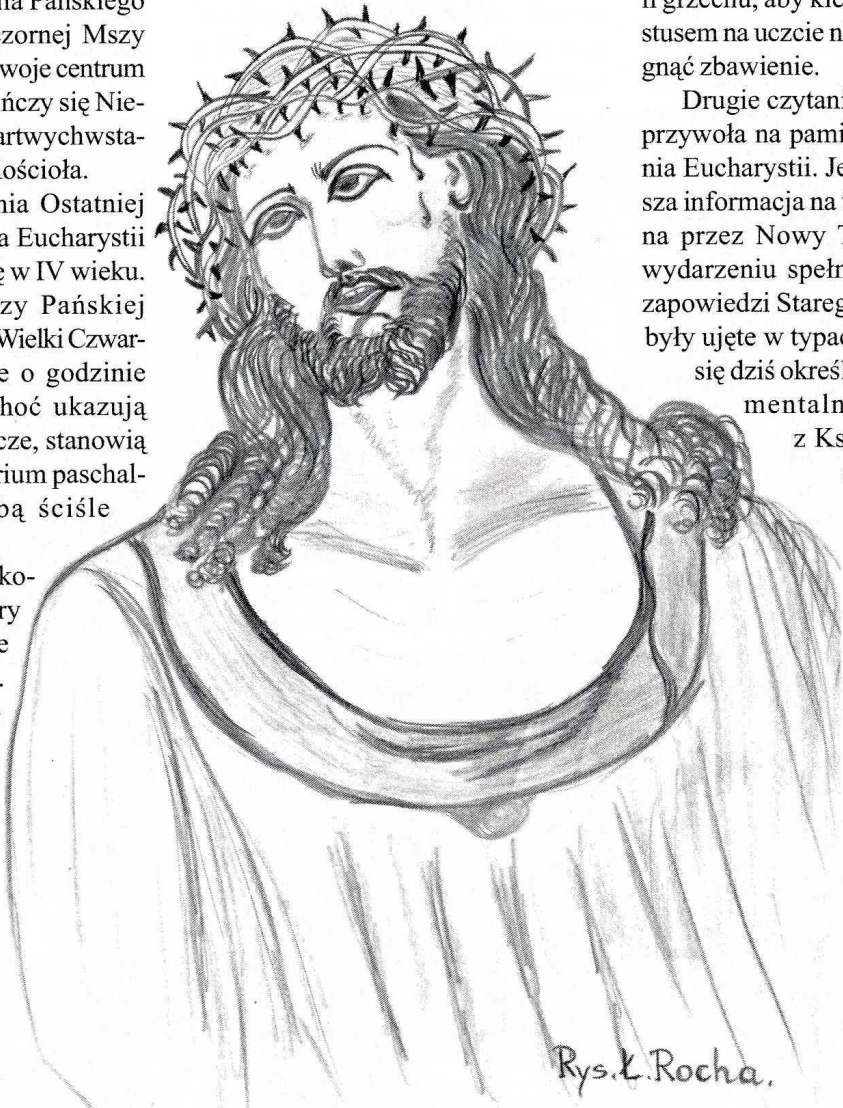
dzwonków, gongów, zaśpiewamy hymn „Chwała na wysokości Bogu”, aby po jego zakończeniu nieco zamilknąć.

W pierwszym czytaniu (Wj 12,1-8.11-14) usłyszymy opis rodowodu Święta Paschy, które upamiętnia wyjście Izraelitów z niewoli egipskiej i powołanie narodu wybranego. Prowadzi nas ono do wyjścia z niewoli grzechu, aby kiedyś zasiąść z Chrystusem na ucacie niebieskiej, aby osiągnąć zbawienie.

Drugie czytanie (1 Kor 11,23-26) przywoła na pamięć opis ustanowienia Eucharystii. Jest to najwcześniejsza informacja na ten temat przekazana przez Nowy Testament. W tym wydarzeniu spełniają się wszystkie zapowiedzi Starego Testamentu jakie były ujęte w typach i figurach, jak to się dziś określa. Jezus, starotestamentalny Sługa Pański

z Księgi Proroka Izajasz, jest barankiem złożonym w ofierze, który we własnej Krwi zawarł Nowe Przymierze, a następnie polecił ją sprawować swoim uczniom, a co przejęli także ich następcy.

E w a n g e l i a przekazuje nam największą prawdę: Jezus umiłował nas „aż do końca”, co znaczy: „bez końca”, „aż do szaleństwa krzyża”, jak określi św. Paweł.

Oddał się nam w Eucharystii, a to stale powtarzany przejaw Jego miłości. Jego miłość jest miłością ofiarną, największą, nie cofającą się nawet przed śmiercią.

W katedrze, po homilii, odbywa się obrzęd umywania nóg, co jest zachętą do wypełniania Chrystusowego przykazania braterskiej miłości.

Na zakończenie Mszy świętej odbywa się uroczysta procesja z Najświętszym Sakramentem. Świętą Eucharystię przenosi się do bocznej ołtarza, do kaplicy – zwanej Ciemnicą, gdzie będziemy adorować Pana Jezusa towarzysząc Jego osamotnieniu.

Po drodze śpiewać będziemy przejmujący hymn:

*„Sław, języku, tajemnicę
Ciała i najdroższej Krwi,
Którą, jako łask krynicę,
Wylał w czasie ziemskich dni
Ten, co Matkę miał Dziewicę,
Król narodów, godzien czci.*

*Z Panny czystej narodzony,
Posłan zbawić ludzki ród,
Gdy po świecie, na wsze strony,
Ziarno słowa rzucił w lud,
Wtedy cudem niezgłębionym
Zamknął swej pielgrzymki trud.*

*W noc ostatnią przy wieczerzy,
Z tymi, których braćmi zwal,
Pełniąc wszystko, jak należy,
Czego przepis prawny chciał,
Sam Dwunastu się powierzył
I za pokarm z rąk swych dał.*

*Słowem więc, Wcielone Słowo,
Chleb zamienia w Ciało swe.
Wino Krwią jest Chrystusową,
Darmo wzrok to widzieć chce.
Tylko wiara Bożą mową
Pewność o tym w serca śle.*

Przed tak wielkim Sakramentem...

Przekazuję cały tekst tego hymnu, gdyż on streszcza tajemnicę Wielkiego Czwartku i treścią wychodzi po dzień dzisiejszy. Bądźmy wdzięczni Jezusowi za ten przejaw Jego nieskończonej miłości i obecności wśród nas. Drzwi kościoła będą otwarte do północy. Obecność Jezusa pod postacią Chleba jest także przejawem Jego pokory, uniżenia się. Jezus chce nam powiedzieć: „Oto Ja jestem z wami aż do skończenia świata”.

Obnażenie ołtarza kończy ceremonie Wielkiego Czwartku. Rozpoczyna się **ADORACJA**.

WIELKI PIĄTEK MĘKI PAŃSKIEJ LITURGIA NA CZEŚĆ MĘKI PAŃSKIEJ

I. LITURGIA SŁOWA

Przepisy Kościoła mówią, że w Wielki Piątek i w Wielką Sobotę, zgodnie ze starożytną tradycją, Kościół nie sprawuje Eucharystii. Ołtarz jest zupełnie obnażony, bez krzyża, bez świeczników i obrusów. Liturgię w tym dniu rozpoczniemy także o godzinie 18:00. Jest ona bardzo bogata w swojej treści i wymowie. Składa się z czterech części: liturgii słowa, adoracji Krzyża, Komunii świętej i przeniesienia Najświętszego Sakramentu do Grobu Pańskiego.

„Liturgia Wielkiego Piątku upamiętnia tajemnicę naszego zbawienia: śmierci Chrystusa. O tej godzinie, o której kiedyś na dziedzińcu świątyni jerozolimskiej zabijano paschalne baranki, na Krzyżu, za miastem umiera Jezus, Baranek, który na swoje ramiona wziął grzechy nas wszystkich. Zgodnie z tradycją pierwszych wieków, Kościół nie sprawuje Eucharystii, lecz wzywa wiernych do adoracji Krzyża. Wielki Piątek jest dniem miłosierdzia, przebaczenia i obietnicą szczerzej odnowy życia chrześcijańskiego”.

Pierwsze czytanie, to prośbę

z Księgi Izajasza (52,13-53,12). Jest to czwarta Pieśń Sługi Pańskiego, co odnosi się do cierpiącego Jezusa. On jest tym, który „uniżył samego siebie aż do śmierci, a była to śmierć na Krzyżu”. On wziął na siebie „winy wszystkich” i odpokutował za nie; Jego śmierć była drogą do „światła” i chwały, a nam przyniosła ratunek i życie wieczne. W Jego ranach jest nasze ocalenie”.

Drugie czytanie pochodzi z Listu do Hebrajczyków (4,14-16; 5,7-8). „Jezus poznał nasze słabości i niesie je razem z nami. Ponieważ sam był bez winy, mógł zadośćuczynić za nasze grzechy. Po swojej śmierci na Krzyżu wstawia się za nami jako nasz Arcykapłan i dlatego z ufnością zbliżamy się do tronu łaski, którym jest dziś zwycięski Krzyż”. Zwieńczeniem tych słów jest prawda, że Chrystus „stał się sprawcą zbawienia wiecznego dla wszystkich, którzy Go słuchają”.

Evangelia to opis Męki Pańskiej według św. Jana (18,1-19,42). „Jezus wydał się na śmierć z pełną świadomością i całkowicie dobrowolnie. Przed sądem stoi pełen królewskiej i boskiej godności. W relacji św. Jana, Jezus umiera na krzyżu w tym momencie gdy w świątyni zabijano baranki na ucztę paschalną. Jezus jest prawdziwym Barankiem Paschalnym, a Jego Krew jest ceną za nasze zbawienie. On umiera by naszej śmierci odebrać rys beznadziejności, a serca napęlić nadzieją życia wiecznego”.

Na zakończenie liturgii słowa odbywa się modlitwa powszechna, która ma wiele intencji. Są one w następującej kolejności: za Kościół święty; za papieża; za wszystkie stany Kościoła; za katechumenów; o jedność chrześcijan, za Żydów, za niewierzących w Chrystusa; za niewierzących w Boga; za rządzących państwami i za straconych i cierpiących. Jest to bardzo uroczysta modlitwa wiernych. Modlimy się do Pana Boga, aby zbawienie, które Syn Boży wysłużył na Krzyżu, ogarnęło wszystkich ludzi.

II. ADORACJA KRZYŻA

Do ołtarza przynosi się zasłonięty Krzyż; dwaj ministranci niosą przy nim zapalone świece. Kapłan, stojąc przed ołtarzem, bierze Krzyż, odsłania jego górną część i podnosząc śpiewa we-

zwanie: **Oto drzewo Krzyża, na którym zawisło zbawienie świata**, a wszyscy odpowiadają: **Pójdźmy z pokłonem**. Po skończeniu wszyscy klękają na oba kolana i przez chwilę oddają cześć Krzyżowi. W tym czasie kapłan trzyma wzniesiony Krzyż. Następnie odslania prawe ramię Krzyża i znowu podnosząc Krzyż śpiewa wezwanie: **Oto drzewo Krzyża**, po czym odbywa się wszystko jak poprzednio. Wreszcie odslania Krzyż całkowicie, śpiewa po raz trzeci wezwanie: **Oto drzewo Krzyża** i wszystko odbywa się jak za pierwszym razem.

Jest to najuroczystszy moment wielkopiątkowej liturgii Męki Pańskiej. Krzyż jest bowiem znakiem „zwycięstwa Chrystusa i naszego zbawienia. Adorujemy Krzyż Chrystusa, klękniemy przed nim, ucałujemy ze czcią rany Zbawiciela a nasze przyklęknięcie, pocałunek Krzyża, nasze patrzenie na Krzyż niech staną się modlitwą adoracji. Adorując Ukrzyżowanego prosimy, by Pan obdarzył nas swoją miłością i przebaczeniem, które oznajmił z wysokości swego Krzyża. Za ucałowanie Krzyża dziś można uzyskać odpust zupełny pod zwykłymi warunkami”.

Stojący w prezbiterium czy w jego pobliżu, będą podchodzić, aby ucałować święte Rany Zbawiciela. Wszyscy jednak nie będą mogli podejść, więc kapłan uniesie Krzyż, a wszyscy oddamy najgłębszy pokłon naszemu Zbawicielowi. Po liturgii będziemy mogli podejść na kolanach i ucałować Jego święte rany. W czasie adoracji Krzyża śpiewać będziemy pieśni wielkopostne, jak: „**Ludu, mój ludu**” czy „**Krzyżu święty, nade wszystko**”.

III. KOMUNIA ŚWIĘTA

Od adoracji Krzyża Kościół święty prowadzi nas do zjednoczenia z Chrystusem w Komunii świętej. „Pragnie nam przez to ukazać, że istnieje ścisły związek między ofiarą Jezusa na Krzyżu a Eucharystią. Przyjmując Chrystusa w Komunii, wyznajemy, że tylko On daje prawdziwe i pełne życie”.

Wtedy to dopiero nakrywa się ołtarz białym obrusem i umieszcza się na nim Mszal. Kapłani przynoszą Najświętszy Sakrament, a my wszyscy oczekujemy na spotkanie z Panem w Komunii świętej milcząc. Kapłanom towarzyszą ministranci z zapalonymi

świecami. Po przyniesieniu Najświętszego Sakramentu, celebrans zachęca: „**Pouczeni przez Zbawiciela i posłuszni Jego słowom, ośmielamy się mówić**”: „**Ojcze nasz...**”. Po Komunii świętej kapłan odnosi Najświętszy Sakrament do tabernakulum w Grobie Pańskim.

IV. PROCESJADO GROBU PAŃSKIEGO

„Zgodnie z wielowiekową tradycją, w Wielki Piątek po ukończeniu liturgii Męki Pańskiej, przenosi się Najświętszy Sakrament do Grobu Pańskiego i wystawia się do adoracji”. Pan Jezus wystawiony jest w monstrancji okrytej przezroczyстым welonem. Swoją uwagę modlitewną koncentrujemy na Obliczu Chrystusa utajonego w Najświętszym Sakramencie. W czasie procesji do grobu można śpiewać pieśni o Męce Pańskiej, np. **Jezu Chryste, Panie miły**. Bardzo wzruszająca jest pieśń:

Odszedł Pasterz od nas, Zbawca, źródło łaski,

zdroje wody żywej, miłości prawdziwej.

Odszedł Pasterz nasz, co ukochał lud.

*O Jezu, dzięki Ci za twej męki trud!
Gdy na krzyżu konał, słońce się
zaćmiło,
Ziemia się zatrzęsła, wszystko się speł-
niło,
Odszedł Pasterz nasz...
Ten, co pierwszych ludzi złowił
w swoje sidła,
Sam już w więzach leży, „opadły
mu skrzydła”.
Odszedł Pasterz nasz...
Oto Boski Zbawca zamki śmierci
skruszył,
Zburzył straszne odrzwia, duszom
życie zwrócił.
Odszedł Pasterz nasz...
Zmiażdżył władzę czarta mocą
Bóstwa Swego,
I ujarzmił pychę wroga piekielnego.
Odszedł Pasterz nasz...*

Kapłan i asysta po krótkiej adora-
cji w ciszy, odchodzą do zakrystii.
O godzinie 22.00 z naszego kościoła
ulicami miasta wyruszy procesja,
aby odprawić nabożeństwo *Drogi
krzyżowej*, które od kilku lat cieszy się
wielkim uznaniem, o czym świadczą
ogromne rzesze ludzi jak na tę porę
doby. Będzie to ekumeniczna *Droga
krzyżowa*. W naszym kościele adora-
cja będzie do godziny drugiej w nocy.
Zapraszamy wszystkich chętnych do
tej modlitwy. Wspomagać nas będzie
ZESPÓŁ SOUL wraz z naszą młodzieżą.

WIELKASOBOTA

„W Wielką Sobotę Kościół trwa
przy Grobie Pańskim rozważając Mękę
i Śmierć Chrystusa” – poucza Kościół.
Pokarmy święcić będziemy od godzi-

ny 9:00 do 16:00. Przy tej okazji zapra-
szamy do adoracji Pana Jezusa,
aby swojej obecności nie sprowadzać
tylko do poświęcenia pokarmów na
stół wielkanocny. Jak wygląda Wigi-
lia Paschalna w Wielką Noc?

„Zgodnie z bardzo dawną tradycją
ta noc powinna być czuwaniem na
cześć Pana (Wj 12,42). Wierni, posłuszni
upomnieniu Ewangelii (Łk 12, 35
nn), trzymając w rękach zapalone świe-
ce, powinni być podobni do ludzi,
którzy oczekują swego Pana, aby, gdy
powróci, zastał ich czuwających
i zaprosił ich do swego stołu.

Wigilia tej nocy ma następujący
układ: po krótkim obrzędzie światła
(jest to pierwsza część Wigilii) Kościół
święty rozważa wielkie dzieła, jakich
Pan Bóg dokonał od początku dla
swego ludu, oraz wyraża ufność
w słowo i obietnice Boże (część druga
czyli liturgia słowa); następnie, gdy
zbliża się dzień Zmartwychwstania,
Kościół wraz ze swymi nowymi człon-
kami, odrodzonymi w chrzcie (część
trzecia) zostaje zaproszony do stołu,
który Pan przygotował swojemu ludo-
wi przez swoją śmierć i zmartwych-
wstanie (część czwarta)”. Przyglądnij-
my się dokładniej poszczególnym
częściom tej Wigilii, która cieszy się
najwyższą rangą.

I. UROCZYSTY POCZĄTEK WIGILII CZYLI LITURGIA ŚWIATŁA POŚWIĘCENIE OGNI I PRZYGOTOWANIE PASCHAŁU

W kościele wszystkie światła

wygaszone. Panuje mrok. Pod schod-
kami naszego kościoła zapłonie ogni-
sko. Podejdzie do niego celebrans
wraz z asystą. Ministrant przyniesie
paschał w pszczelego wosku. Kapłan
powie m.in.:

„Drodzy bracia i siostry, w tę naj-
świętszą noc, w którą nasz Pan Jezus
Chrystus, przeszedł ze śmierci do
życia, Kościół wzywa swoje dzieci roz-
proszone po całym świecie,
aby zgromadziły się na czuwanie i mo-
dlitwę. Jeśli tak będziemy obchodzić
pamiętkę Paschy Pana, słuchając
słowa Bożego i sprawując święte
obrzędy, możemy mieć nadzieję,
że otrzymamy udział w zwycięstwie
Chrystusa nad śmiercią i razem z Nim
żyć będziemy w Bogu”.

Po tym wstępie następuje poświę-
cenie ognia, a potem „kapłan na pas-
chale żłobi rylcem krzyż, nad krzyżem
grecką literę Alfa, pod krzyżem literę
Omega, a na czterech polach między
ramionami krzyża cyfry bieżącego
roku. Jednocześnie głośno i wyraźnie
mówi: **Chrystus wczoraj i dziś,
Początek i Koniec, Alfa i Omega.
Do Niego należy czas i wieczność.
Jemu chwała i panowanie przez
wszystkie wieki wieków. Amen.**

Po wyłobieniu krzyża i dwóch
greckich liter, kapłan umieszcza pięć
symbolicznych gwoździ w kształcie
krzyża, mówiąc: **Przez swoje święte
rany jaśniejące chwałą niech nas
strzeże i zachowuje Chrystus Pan.
Amen.**

Następnie kapłan zapala paschał
od nowego ognia, mówiąc: **Niech
światło Chrystusa chwalebnie zmar-
twychwstałego rozproszy ciemności**

naszych serc i umysłów. Po wypowiedzeniu tych słów, celebrans bierze paschał i wstępuje do kościoła trzykrotnie śpiewając: **ŚWIATŁO CHRYSTUSA.** Wszyscy odpowiemy: **Bogu niech będą dzięki.**

Po przyjsciu do ołtarza śpiewa się uroczyste OREDZIE WIELKANOCNE. „W blasku płomienia Paschału stojąc z zapalonymi świecami przyjmujemy teraz Oredzie Wielkanocne. Głosi ono w uroczystej formie nadejście świąt Paschalnych. Wzywa do składania dziękczynienia Bogu za dar Chrystusowego zmartwychwstania, a podziwiając jasność płomienia świecy paschalnej zachęca do radości, że Chrystus Zmartwychwstały opromienia swoją światłością cały świat i życie każdego z nas”.

II. LITURGIA SŁOWA

Przepisy liturgiczne stanowią: „Po zakończeniu oredzia wielkanocnego wszyscy gaszą świece i siadają. Przed rozpoczęciem czytań kapłan zwraca się do ludu w tych lub podobnych słowach:

„Drodzy bracia i siostry, po uroczystym rozpoczęciu wigilii paschalnej w pokoju serca słuchajmy teraz słowa Bożego. Rozważajmy, jak to Bóg w minionych czasach wybawił swój lud i jak w końcu zesłał nam swojego Syna jako Odkupiciela. Chrystus przez swoją śmierć i zmartwychwstanie dał nam nowe życie. Módlmy się, aby Pan Bóg dał nam pełny udział w paschalnym dziele zbawienia”.

„Na tę Wigilię, która jest matką wszystkich wigilii lekcjonarz podaje dziewięć czytań z Pisma świętego: siedem ze Starego Testamentu i dwa z Nowego (epistoła i Ewangelia). Jeśli wymagają tego okoliczności, można zmniejszyć liczbę czytań ze Starego Testamentu. Należy zawsze pamiętać o tym, że czytanie słowa Bożego stanowi podstawową część Wigilii Paschalnej. Powinny więc być przynajmniej trzy czytania ze Starego Testamentu, a w przypadku nagłym przynajmniej dwa. Nigdy jednak nie wolno opuścić czytania z 14 rozdziału Księgi Wyjścia (trzecie czytanie)”. Po każdym z czytań odmawia się stosowną modlitwę odpowiadającą treści czytań. Podajemy sigła czytań biblijnych: Rdz 1,1-2,2; Rdz 22,1-18; Wj 14,15-15,1; Iz 54,5-14; Iz 55,1-11; Ba

3,9-15.32–4,4; Ez 36,16-17a.18-28; Rz 6,3-11; Mt 28,1-10 (**w tym roku obowiązuje ROK A**). Rok B – Mk 16,1-8; Rok C – Łk 24,1-12.

III. LITURGIA CHRZCIELNA

„W Noc Paschalną Kościół zawsze udziela chrztu, na znak, że wszystkie sakramenty czerpią moc z Misterium Paschalnego – śmierci i zmartwychwstania Chrystusa. Poświęcimy więc teraz wodę, wspominając wielkie dzieła, których Bóg dokonał. Wspominamy także w modlitwie świętych, bo w nich najpełniej okazała się moc Zmartwychwstałego Chrystusa. Dziękujemy za wodę Chrztu świętego, która jest znakiem źródła nowego życia w Kościele”.

W naszej parafii nie udzielamy chrztu w Wielką Sobotę, aby nie przedłużać i tak długo trwającej liturgii. Czynimy to w Poniedziałek Wielkanocny czy w okresie oktawy Wielkiej Nocy. Nie jest to przeszkoda z naszej strony, ale sami zainteresowani nie wyrażają chęci na chrzest w Wielką Sobotę.

Niezależnie od tego czy jest chrzest czy go nie ma, wszyscy odna-

wiamy przyrzeczenia chrztu. Po jego odnowieniu celebrans kropi lud wodą święconą. W tym czasie śpiewamy pieśń: **Przez chrztu świętego.**

IV. LITURGIA EUCHARYSTYCZNA

Kapłan podchodzi do ołtarza i rozpoczyna liturgię eucharystyczną. Na zakończenie Mszy świętej śpiewa się uroczyste: **Idźcie w pokoju Chrystusa, alleluja, alleluja.**

„Przyjmijmy Boże błogosławieństwo, a Paschalna radość niech napełni nasze serca. Z tą radością pójdźmy do naszego Kościoła domowego zwiastując, że „**Chrystus zmartwychwstał – prawdziwie zmartwychwstał**”. Rano spotkamy się na uroczystej procesji, która jest ogłoszeniem wszystkim radości paschalnej”. Z zapalonymi świecami można iść do domów.

*Zebrał i ułożył
ks. Andrzej Skiba*

1 Nabożeństwa i błogosławieństwa Kościoła Domowego, Wydział Duszpasterski Kurii Metropolitalnej, Olsztyn 1999.

Cieszę się kapłaństwem

Wywiad z o. Henrykiem Całką SJ

- Proszę przybliżyć swoją drogę do kapłaństwa

- Jestem wrocławianinem, ale mój tato pochodził spod Łańcuta, z parafii Medynia Głogowska. Mama zaś pochodzi z Jodłowej, niedaleko Pilzna, w diecezji tarnowskiej. Byłem ochrzczony w parafii prowadzonej przez jezuitów, tam przyjąłem I Komunię św., zostałem ministrantem. Po przeprowadzce na nowe mieszkanie, w innej dzielnicy, poszukałem parafii jezuickiej, bo moja właściwa taką nie była, i byłem w niej ministrantem aż do matury. Pan Bóg widocznie chciał, żebym miał kontakt z jezuitami. W wieku 20 lat, to był sierpień 1973 rok, wstąpiłem do Nowicjatu jezuitów w Starej Wsi. Formacja trwała długo. Nowicjat 2 lata, potem Kraków studia

filozoficzne, rok w Kłodzku na praktyce duszpasterskiej, Warszawa – studia teologiczne i w 1981 roku święcenia kapłańskie w Kłodzku (to miejsce święceń to nasz wybór). Mam trzech braci, jeden jest także jezuitą, pozostali zadbali o ród, by nie zginął.

- Kiedy ojciec postanowił zostać jezuitą?

- Nie tak od razu. Myśl o kapłaństwie nurtowała mnie od szkoły średniej, ale nie była na tyle mocna, bym nie myślałem o dziewczynach, miłości, małżeństwie i dzieciach z... niech to imię zostanie dla mnie (śmiech). Ale w końcu... pamiętam jak dziś, pewien lipcowy upalny dzień, kiedy przez dwie godziny krążyłem koło furty klasztornej jezuitów na Małym

Rynku w Krakowie nim wreszcie zastukałem (śmiech).

- Gdzie ojciec pracował po święceniach?

- Po święceniach studiowałem na ATK w Warszawie homiletykę. Po skończonych studiach o. Prowincjał skierował mnie do pracy duszpasterskiej do Gliwic. Potem był Bytom, roczna probacja (czas na modlitwę, miesięczne rekolekcje, poznawanie prawa zakonnego, praktyki duszpasterskie) w Kaliszu, znowu Gliwice, Częstochowa a w przelocie Kraków (śmiech) i w końcu Nowy Sącz. W Gliwicach i Bytomiu byłem wikarym i zastępcą przełożonego, zajmowałem się też Katolickim Stowarzyszeniem Młodzieży w Diecezji Gliwickiej. W Częstochowie pracowałem w Domu Rekolekcyjnym udzielając Ćwiczeń Duchowych św. Ignacego Loyoli będąc także ekonomem domu. Obecnie jestem dyrektorem Bursy Księżych Jezuitów w Nowym Sączu.

- Jak wygląda praca w Bursie?

- Moja? Czy wychowawcza?

- Ojca i wychowawców

- W bursie przebywają chłopcy spoza Nowego Sącza, którzy uczą się w różnych sądeckich szkołach. Jest ich 50. Otrzymują zamieszkanie, wyżywienie, warunki do nauki i odpoczynku. Jest realizowany program wychowawczy. Są to spotkania z Wychowawcami, konferencje religijne ze mną, obowiązkowa msza św. raz w miesiącu i inne okazjonalne uroczystości. Praca Wychowawców to także rozmowy, kontakt ze szkołą wychowanków, ich Rodzicami, a jak trzeba, to również obecność na wywiadówce.

- Kto pracuje w Bursie?

- Jest nas dwóch jezuitów – ja i kleryk będący na praktyce duszpasterskiej, czterech wychowawców i personel administracyjny.

- Od kiedy ojciec głosi rekolekcje parafialne?

- Rekolekcje parafialne głoszę od samego początku kapłaństwa, ale zawsze jest to dla mnie praca okresowa, czyli w Wielkim Poście i Adwencie. Udzielałem także trochę rekolekcji siostronom zakonnym. Duże

doświadczenie kapłańskie zdobyłem w czasie pracy w Domu Rekolekcyjnym przy rekolekcjach zamkniętych. Dawałem wprowadzenie do modlitwy medytacyjnej III Tygodnia Ćwiczeń (rozważanie Męki Pańskiej) i prowadziłem indywidualnie rekolektantów. Poza tym cieszę się kapłaństwem.

- Na parafii można się cieszyć kapłaństwem, ale w bursie, jako Dyrektor?

- Ha ha ha... Będąc dyrektorem nie uciekam od pracy kapłańskiej w naszej parafii. Jak widać nie stronię także od pracy rekolekcyjnej. A poza tym praca wychowawcza jest także ciekawa, choć trzeba przyznać, i wymagająca. A zarządzanie placówką oświatową, jaką jest nasza bursa... hm... staram się to robić jak najlepiej.

- O czym ojciec marzy?

- Aby umarł w sukience... zakonnej (śmiech). A poważnie to mam pracę kapłańską, czegoż mi więcej trzeba? Modłę się, udzielam Sakramentów, błogosławie, głoszę Słowo Boże – to jest całe piękno kapłaństwa. No i pogłębiam swoją wiedzę, uczę się, zdobywam doświadczenie, by być sprawnym narzędziem w rękach Boga.

- A co z tą sukienką zakonną?

- „Czuwajcie, bo nie znacie dnia i godziny”. Nie jestem ze stali, a tylko człowiekiem. Modłę się o łaskę wytrwania, bym nie uległ pokusie. To wszystko.

- Dziękuję serdecznie za rozmowę, życząc obfitych owoców pracy duszpasterskiej.

Rozmawiał ks. Tomasz Grzywna

Redakcja Tygodnika „Góra Przemienienia”

W nawiązaniu do decyzji Rady Miasta Sanoka odnośnie sprzedaży alkoholu, chciałbym wyrazić swoją wątpliwość, czy Ci co reprezentują z woli wyborców mieszkańców Sanoka tak naprawdę dbają o wspólne dobro. Zapewne rację mają przedsiębiorcy kierując się ekonomią, że powinni mieć możliwość zadośćuczynienia poniesionym kosztom, czy spłatą wykupionej koncesji przy rozwiązaniach godzących w ich interesy, co również nie powinno przeszkadzać w poszukiwaniu drogi do kompromisu. Czy przedstawiany argument „**że nie ilość i**

miejsce sprzedaży jest najważniejsze w ograniczeniu spożycia alkoholu” powinien padać z ust osób stanowiących prawo ?.

Uważam, że to właśnie Włodarze i Rada Miasta patrząc perspektywicznie powinni zapobiegać tworzeniu patologii, bo jak inaczej można nazwać wielkość sieci sprzedaży alkoholu w porównaniu do innych miast. Jak traktować i jak wytłumaczyć to, że 96 % z zaplanowanej kwoty na ochronę zdrowia przeznaczony jest na przeciwdziałanie alkoholizmowi, przecież to już tylko leczenie a nie zapobieganie.

Uważam, że należą się słowa uznania tym, którzy próbowali zmieniać niekorzystne proporcje, a jednocześnie żałować należy, że zabrakło determinacji i dobrej woli do wyjścia naprzeciw oczekiwaniom licznej grupy ludzi nie akceptujących sprzedaży alkoholu w bliskiej odległości od kościoła. Trzeba mieć nadzieję, że jak opadną emocje i przyjdzie czas refleksji ten problem uda się rozwiązać.

Andrzej Szall

Góra
Przemienienia

Tygodnik parafii Przemienienia Pańskiego w Sanoku

Redaguje zespół: ks. Andrzej Skiba, ks. Tomasz Grzywina.

Korekta: Redakcja.

Redaktor techniczny: Stanisław Rocha.

Adres redakcji: ul. Grzegorza 5, 38-500 Sanok.

Wydawca: Parafia Przemienienia Pańskiego w Sanoku **Tel:** 0 13 463 19 98.

Druk: www.drukpiast.com

Strona www: fara.sanok.pl